

nem forskellige Kursus har erhvervet sig en god Uddannelse, og som vilde kunne udfylde en saadan Plads, ser man, at der paa Finansloven staaar opført 300 000 Kr. til Overtimer til faste Lærere. Det er der i og for sig ikke noget at sige til. Vi ved vel alle sammen, at mere end 24 ugentlige Timer ikke er heldigt af pædagogiske Hensyn — saadan hedder det sig som Regel —, men det er dog ikke værre end, at hvis der kan blive Overtimer, og de kan blive godt betalt, kan Pædagogikken ogsaa forlige sig med, at man har nogle Overtimer. Derimod har jeg ogsaa lagt Mærke til, at der er Steder, hvor man tager afskedigede Lærere, som af Alder og Svagelighed er gaaet bort fra deres Gerning, til disse Timer. Jeg er ikke saa sikker paa, at dette er hensigtsmæssigt. Jeg vilde unægtelig tro, at man hellere maatte se sig om til den anden Side.

Jeg skal dernæst gøre opmærksom paa, at der paa Undervisningsministeriets Budget til den private Real- og Mellemskole findes opført et Beløb, som ingenlunde er ringe. Det er i Tidens Løb naaet op til at blive det ret store Beløb 1 700 000 Kr. Der undervises i disse Skoler, baade i Realskolerne og Mellemskolerne og i Real- eller Præliminærklasserne ved de Skoler, der har bevaret den gamle Eksamensret, saadant noget som 17 000 Elever. Det er klart, at Tiden i høj Grad har voldet disse Skoler Vanskeligheder, at de ogsaa har maattet føle de store Udgifter ved Opvarmning af Lokalerne og stigende Lønninger, da de, hvis de ikke skulde synke ned til ikke at have ordentlige Lærerkrafter, selvfølgelig har maattet holde Trit med den almindelige Udvikling, hvad ogsaa Dyr-tiden nødvendiggjorde. Jeg vil derfor gerne bede Undervisningsministeren om at stille sig velvilligt overfor eventuelle Ønsker fra den Side. Jeg skal ikke nævne hverken bestemte Tal eller en bestemt Maade; det kan blive Genstand for en nærmere Behandling.

Endelig har jeg endnu en lille Bemærkning til den højtærede Kirkeminister. Der er noget her i Landet, der hedder Stiftsmidler, det vil sige Midler, der forvaltes gennem Stiftsøvrighederne i de forskellige Stifter, og det er vistnok en ret kendt Sag, at disse Midler tidligere har været udlaaente i Ejendomme i 1ste Prioritetsobligationer til 4 pCt., og det har været en almindelig Antagelse ligesom med Hensyn til Overformynderiets Penge, at det var noget, der var saa faststaaende, som noget i denne Verden overhovedet kunde tænkes at være. Der er imidlertid i disse bevægede Tider ikke ret meget, der er faststaaende, man kunde

let fristes til at tænke paa den gamle Arki-medes, der, hvis han fik et fast Punkt, hvorpaa han kunde staa, vilde bevæge Verden. Der maa vist være en, der har faaet et fast Punkt at staa paa og saa har bevæget Verden, for der er mange Ting, der er kommet ud af Folderne og deriblandt ogsaa Overformynderiets og Sorø Akademis Udlaan. Finansudvalget har be- myndiget den paagældende Minister til at bestemme, at der maa tages en Rente af 5 pCt. Nu kan jeg ikke sige, at Stiftsmidlerne er fulgt efter, for de er gaaet et Skridt videre, idet de har sat Renten op til 6 pCt. Her tror jeg nu nok, at de to Tempis Politik vilde have været ønskelig, saaledes at man var begyndt med bare at forhøje Renten til 5 pCt., og saa kunde man efter et eller to Aars Forløb have set, hvordan Udviklingen formede sig, og kunde saa eventuelt være gaaet op til 6 pCt. Jeg vil meget henstille til den højtærede Kirkeminister, om han ikke kunde tænke sig Muligheden af, at Renten foreløbig kunde blive ændret til 5 pCt.

Jeg skal derefter gaa over til at sige nogle faa Ord om Bolignøden, og det bringer mig ogsaa til at tale lidt om Arbejdsforholdene. Jeg skal nok passe paa at gøre det kort. Alle, som kender lidt til Finansloven og Tillægsbevillingsloven fra sidste Aar, vil vide, at Staten med store Bekostninger har maattet bygge dyre Tjenesteboliger, og at disse Tjenesteboligers Pris naturligvis staaer i et skærende Misforhold til den Husleje, som Staten efter Tjenestemandsløven kan beregne sig. Jeg skal som Eksempel blot nævne, at der har været Tale om en Rektorbolig ved en af de ny overtagne Skoler, og at den til dens Opførelse oprindelig anslaaede Sum var 90 000 Kr. Saa viste det sig, at man hellere ønskede at faa 120 000 Kr. — hvem ønsker ikke det? — men Finansudvalget bestemte saa, at man ikke vilde gaa til denne store Forhøjelse, og bad om, at man vilde se at skaffe sig Rektorboligen for de 90 000 Kr., idet man mente, der selv i disse Tider for denne Sum kunde bygges en pæn Bolig til en Rektor. Jeg nævner dette som Eksempel paa, hvad Nybygninger koster. Det er jo en Sag, som har været drøftet paa mangfoldige Maader, denne ejendommelige Situation, vi er i, hvor der er Trang til Boliger, og hvor det er umuligt, i alt Fald for private Mennesker, der ikke er guldbeslaaede, at bygge Boliger, at bygge Huse. Og man kommer saa naturligt til at spørge, hvad Aarsagerne dertil kan være. Jeg siger, at det er umuligt for private Mennesker, og derfor har man